

משרד הפנים
אגף בכיר לרישוי עסקים

משרד הפנים | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

מדריך לרישוי וקידום עסקים בתקופת הקורונה

מעודכן ליום 30.03.20 ה' ניסן התש"פ

[קישור להנחיות אגף בכיר לרישוי עסקים בתקופת המשבר](#)

הקדמה

בימים אלה פרסם משרד הבריאות **סדרת הנחיות** באשר להתנהלות מול עסקים בתקופת מגפת הקורונה. ההנחיות מקורן בתקנות לשעת חירום.

חומרת המשבר עלולה לגרום לסגירת עסקים אולם חלק מבעלי העסקים מנסים ליצור פעילות חלופית או לחזק פעילות קיימת שאינה כרוכה במגע ישיר עם לקוחות ותוך שמירה על הנחיות משרד הבריאות לסגר בבתים וצמצום המגע בין בני אדם למינימום הנדרש.

מדובר בפעילות של משלוחים הביתה, רכישות באינטרנט, הרצאות מ"רחוק" ועוד.

מדריך זה יסקור את ההנחיות על פי הגופים השונים וייתן המלצות בהתמודדות עם מצבים שונים של רישוי עסקים בצל התקופה.

עסקים שהפעלתם מותרת

בית מרקחת, אופטיקה וחנות שעיקר עיסוקה במכירת מוצרי היגיינה (בין בקניון ובין מחוץ לקניון) - המחזיק או המפעיל ידאגו למרחק 2 מטרים, לרבות בתור, סימון מקומות עמידה באזור הקופות הרושמות ובאזור התור. מניעת צפיפות, ויסות כניסת המבקרים - עד ארבעה לקוחות לכל קופה רושמת פעילה בכל עת.

מקום למכירת מזון (סופרמרקטים, מכולות וכדומה, כולל בתוך קניון) - המחזיק או המפעיל ידאגו למרחק 2 מטרים, לרבות בתור, סימון מקומות עמידה באזור הקופות הרושמות ובאזור התור. מניעת צפיפות, ויסות כניסת המבקרים - עד ארבעה לקוחות לכל קופה רושמת פעילה בכל עת.

שוק סיטונאי (למכירה לא ליחידים)

חנות - חנות למוצרים חיוניים לתחזוקת הבית, מוצרי חשמל, מוצרי ושירותי תקשורת, ואביזרים רפואיים ובשירותי משלוחים בלבד

בית אוכל - (מסעדות, בתי קפה וכדומה, כולל בתוך קניון, בית אוכל בבית מלון) - לצריכה בשירותי משלוחים בלבד (ללא שירותי "טייק אוואי").

מקומות או עסקים שהפעלתם אסורה

- קניון
- כל חנות (למעט הרשימה בשקף הקודם) - מותרת מכירה מקוונת בלבד.
- דיסקוטק, בר, פאב, אולם אירועים, מכון כושר, בריכת שחייה, פארק מים, גן חיות, ספארי, פינת חי, בית מרחץ, בית קולנוע, גני שעשועים, מתקני שעשועים, עסק לטיפול לא רפואי בגוף האדם (לרבות מספרות, לק ג'ל וכדומה), טיפולי רפואה אלטרנטיבית, מקום לעריכת מופעים וירידים, כלי שיט ציבורי, רכבל, שמורת טבע, גן לאומי, אתר מורשת, מקום שיש בו אטרקציות תיירותיות.
- שוק קמעונאי (פתוח לציבור הרחב) ודוכן בשוק, ודוכן לממכר מזון.

שירות משלוחים

- לא יפעיל אדם שירות משלוחים, למעט משלוח מחנות כאמור בתקנה, וכן משלוחים של מוצרים חיוניים לתחזוקת הבית, מוצרי חשמל, מוצרי ושירותי תקשורת, ואביזרים רפואיים.
- אין באמור בתקנת משנה (א), לגרוע משירותי הובלה ובלדרות שאינם לבית לקוח לרבות הובלת חומרי גלם, ציוד ואספקה.
- בשירות משלוחים למקום מגורים, המשלוח יונח סמוך לפתח בית המגורים, מחוצה לו.

הגופים אליהם יתייחס מדריך זה:

משרד הכלכלה

המשרד להגנת
הסביבה

משטרת
ישראל

משרד
הבריאות

כבאות והצלה

לחצו על הקישורים למעבר לאתרי המשרדים

משרד הפנים
אגף בכיר לרישוי עסקים

משרד הפנים | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

משרד הפנים

תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(הארכת תוקף ודחיית מועדים) 25.03.20

משרד הפנים פועל ללא ליאות על מנת להקל על בעלי העסקים בעקבות משבר הקורונה והגבלת הפעילות העסקית שנקבעה כתוצאה ממנו. כחלק מהקלות אלו, יזם משרד הפנים התקנת תקנות לשעת חירום שיאפשרו הארכה גורפת של רישיון העסק או ההיתר הזמני וזאת כדי לחסוך את הבירוקרטיה בעת הזו לבעלי העסקים ולהבטיח את הרציפות התפקודית של המשק. בתאריך 25.3.2020 אישרה הממשלה את התקנות והן נכנסו לתוקף.

מי זכאי להארכת תוקף?

כל עסק שיש בידו רישיון עסק או היתר זמני שתוקפם פג או עתיד לפוג בין התאריך 10.3.2020 ועד לתאריך 10.5.2020

בכמה זמן יוארך התוקף?

תוקף הרישיון או ההיתר יוארך בחודשיים נוספים ממועד פקיעתו (לדוגמה: אם לעסק היתר זמני עד ל- 20.4.2020, תוקפו יוארך עד ל- 20.6.2020)

משרד הבריאות
אגף בכיר לרישוי עסקים

משרד הבריאות | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

משרד הבריאות

מה אנו, כרשות רישוי, צריכים לעשות בפועל?

ההארכה היא אוטומטית, כלומר כל מי שרישיונו/ היתרו פג בתאריכים הנ"ל - רואים אותו כמי שרישיונו/ היתרו תקף לחודשיים נוספים. לכן אין צורך להנפיק רישיון או היתר חדש לאף אחד מהעסקים (יהיה צורך בחלופה המשבר, לעדכן בתוכנה את תאריך פקיעת התוקף החדש).

האם על בעל העסק לשלם אגרת חידוש?

מכיוון שהארכה היא אוטומטית כאמור, ואין כאן פעולה של הנפקת רישיון/ היתר חדש, הרי שאין צורך בתשלום אגרה כלשהי.

אם נותן אישור סבור לגבי עסק מסוים שאין מקום להארכה?

ישנה סמכות לנותני האישור להחריג עסקים מסוימים ולקבוע שהארכה לא תחול עליהם או שהם יקבלו הארכה לתקופה קצרה מחודשיים. מחובתו של נותן האישור להודיע על כך בעצמו לבעלי העסקים.

ומה אם חלילה משבר הקורונה יימשך יותר מחודשיים?

לקראת תום החודשיים, אנו נבחן את הצורך בהארכה נוספת.

כיבוי אש

תמצית הנחיות בתחום כבאות והצלה -

- החזר אגרת רישוי לאירוע חד פעמי שבוטל בהמשך להגבלות משרד הבריאות על התכנסות של יותר ממאה איש.
- דחייה תשלום אגרת רישוי עסקים לכבאות והצלה בשלושה חודשים לכלל העסקים הקטנים בישראל, לאולמות אירועים ולבתי מלון.
- דחיית תיקון ליקויים בתחום כבאות והצלה בשלושה חודשים בבתי חולים, בעסקים טעוני רישוי ובתי מלון.
- אי ביצוע ביקורות בתקופת ההתמודדות עם הנגיף בכלל העסקים טעוני הרישוי המחזיקים באישור סידורי כבאות, וזאת בהסתמך על הצהרה של האחראי כי מערכות החירום בעסק מתוחזקות ותקינות בהתאם לחוקים, לתקנות, לתקנים או להוראות.

• **כבאות והצלה פתחו מוקד שירות ארצי – המוקד ייתן מענה בנושאים: רישוי עסקים, נכסים ובנייה. ניתן ליצור קשר עם המוקד במספר *4964 בין השעות 09:00 - 17:00**

משרד הבריאות
אגף בכיר לרישוי עסקים

משרד הבריאות | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

משרד הבריאות

בהתאם לצו החרום המיוחד שניתן, ועל מנת למנוע התרחבות התחלואה נסגרו בתי האוכל, למעט האפשרות להפעלת בתי האוכל כך שיספקו מזון שלא לצריכה במקום.

משרד הבריאות הוציא הנחיות זמניות למשלוח מזון מבתי אוכל –
גם לבתי אוכל שלא ביצעו זאת בעבר, בתנאי שעומדים בתנאים שבמסמך.

ההנחיות במלואן נמצאות [בקישור](#)

משרד הפנים
אגף בכיר לרישוי עסקים

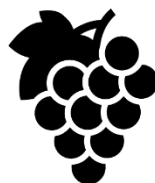
משרד הפנים | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

משרד הבריאות

בהתאם לצו החרום המיוחד שניתן, ועל מנת למנוע התרחבות התחלואה נסגרו עסקים רבים למעט מקומות למכירת מזון. במצב שנוצר חלק ניכר מהאוכלוסייה מבצע רכישה של מוצרי מזון ומצרכים נוספים באמצעות משלוחים.

משרד הבריאות הוציא הנחיות זמניות (בתקופת החירום) למשלוח מצרכי מכולת ממרכולים, פריטים 7.4 ב' ו 7.4 ד' בצו רישוי עסקים.

ההנחיות במלואן נמצאות [בקישור](#)

משרד הבריאות
אגף בכיר לרישוי עסקים

משרד הבריאות | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

משרד הבריאות

בנוסף, משרד הבריאות הוציא הנחיות לתקופת המשבר בנושאים הבאים:

- דגשים והמלצות לתפעול ותחזוקת מקוואות טהרה לנשים בתקופת חרום קורונה (מקוואות גברים – אסורים לפתיחה)
- המלצות לחיטוי בתי עסק ומקומות ציבוריים
- הנחיות לשמירת הניקיון ותנאי תברואה נאותים

משטרה

אכיפה לעסקים הפועלים בניגוד לצווי החירום

המשטרה תבצע אכיפה כנגד עסקים שיפעלו בניגוד לצווי החירום:

- כמו ב"עבירות הקורונה" האחרות האכיפה תתבצע באמצעות קנס מנהלי. הקנס המנהלי לעבירה של הפעלת עסק בניגוד לאיסור עומד על סך 5,000 ₪ זאת בנוסף לאפשרות של עריכת שימוע והוצאת צו סגירה מנהלי.
- בעסקים טעוני רישוי הקנס יינתן על שם בעל הרישיון. מסירת הקנס יכולה להיות גם לאחראי על הפעלת העסק בעת מתן הקנס, גם אם אינו בעל הרישיון, אך נדרש גם משלוח בדואר רשום.
- עונשין - המפעיל מקום או עסק, בעצמו או באמצעות אחר, בניגוד לתקנה – דינו מאסר שישה חודשים או קנס לפי סעיף 61(א) לחוק העונשין;
לעניין זה "מפעיל" - מי שמפעיל מקום או עסק מהמקומות המפורטים לחוק רישוי עסקים 4 (א), ואם הוא עסק טעון רישוי לפי סעיף 5 בתקנה- בעל הרישיון או בעל ההיתר.

משטרה

סיוע באכיפה למשרד הבריאות

המשטרה גם תפעל ותסייע למשרד הבריאות לאכוף את ההנחיות לגבי עסקים שפעילותם מותרת לצורך הגברת הציות להוראות.

- בית אוכל ובכלל זה בית אוכל בבית מלון מסעדות, בתי קפה – מותרת מכירת מזון במשלוחים בלבד
- חנויות למוצרים חיוניים לתחזוקת הבית, מוצרי חשמל, מוצרי ושירותי תקשורת, ואביזרים רפואיים – מותרת הפעלתם בשירות משלוחים בלבד.

מקום למכירת מזון, בית מרקחת, אופטיקה או חנות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה – על מחזיק המקום להקפיד על מרחק של 2 מטרים מאדם לאדם לרבות בתורים ולשם כך יסמן מקומות לעמידה באזור הקופות הרושמות ובאזור התור. המחזיק נדרש גם למנוע ככל האפשר צפיפות של אנשים במקום אחד ולשם כך יווסת את כניסת המבקרים.

חנויות אחרות – מותרת מכירה מקוונת בלבד.

משרד הבריאות
אגף בכיר לרישוי עסקים

משרד הבריאות | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

המשרד להגנת הסביבה

הנחיות לטיפול בתהליכי רישום בתקופת החירום

רישיון עסק עם תנאים מטעם נותן האישור במשרד להגנת הסביבה

א. במקרה של תקלה/השבתה יזומה/מקרה חירום הגורמים או העלולים לגרום לחריגה מערכי הפליטה לאוויר או לשפכים או לאי עמידה בתנאי רישיון העסק, בעל העסק ינקוט בכל הצעדים והאמצעים הנדרשים להפסקת הזיהום ולעמידה בתנאי רישיון העסק או ההיתר הזמני, וידווח למשרד כנדרש ברישיון.

ב. בקשות לחידוש רישיון עסק קיים או לקבלת רישיון עסק חדש - הטיפול בבקשות יהא בכפוף למגבלות שהוטלו או יוטלו על כלל האוכלוסייה ובכפוף למגבלת כח האדם במשרד בתקופה זו.

ב1. חידוש רישיון עסק - ככלל, במצבים של חידוש רישיון לעסק עם תנאים קיימים ברישיון, יינתן אישור להיתר זמני לשנה, על בסיס התנאים הקיימים.

משרד הבריאות
אגף בכיר לרישוי עסקים

משרד הבריאות | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

המשרד להגנת הסביבה

הנחיות לטיפול בתהליכי רישום בתקופת החירום

2. רישיון עסק חדש –

- לעסק שקיים עבורו מפרט אחיד מאושר מפורסם – יינתן אישור להיתר זמני לשנה
- לעסק שלא קיים עבורו מפרט אחיד מאושר מפורסם – בכפוף למגבלת כח אדם, המשרד יבצע, ככל הניתן, בדיקה ע"פ הנהלים הרגילים לפי סיווג העסק ויינתנו תנאים לרישיון. יש חשיבות רבה להעברת "מסמך מידע סביבתי" מלא ומפורט שיקל על הבדיקה.
- במקרה שלא ניתן לבצע בדיקה, ויש חשיבות רבה לקיומן של תשתיות מספקות - יינתן סירוב לבקשה.

3. שינוי ברישיון – לא יינתן אישור לשינוי משמעותי שעלול לגרום לסיכון או למפגע ללא בדיקה פרטנית.

מוקד המשרד להגנת הסביבה *6911

זמין לשאלות התעשיינים ובתי העסק באשר לחובות המוטלות עליהם בתקופה הקרובה

משרד הבריאות
אגף בכיר לרישוי עסקים

משרד הבריאות | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

משרד הכלכלה

על אלו מקומות עבודה אין מגבלת כוח אדם:

לצד ההנחיות על צמצום כוח אדם, יהיו מקומות עבודה שיוכלו להמשיך ולעבוד שלא תחת מגבלות אלה, והם יצטרכו לצמצם את פעילותם לפעילות חיונית.

• **מקומות עבודה שתחום פעילותם מפורט בתוספת הראשונה:** התוספת הראשונה לתקנות מונה את תחומי הפעילות שעליהן לא יחולו מגבלות על מספר עובדים, וההנחיה לגביהם היא: לצמצם את פעילותם לפעילות חיונית בלבד של עבודת הגוף.

https://www.gov.il/he/Departments/Guides/new_action_level?chapterIndex=2

• **מפעל למתן שירותים קיומיים (שאינו חברה ממשלתית או תאגיד סטטוטורי):** מפעל אשר שר העבודה הכריז עליו בצו והגדיר אותו כמפעל למתן שירותים קיומיים (בהתאם לחוק שירות עבודה בשעת חירום). יודגש כי שר העבודה יכול לקבוע בצו כי עובדים של המפעל לשירות קיומי יחויבו להגיע למקום עבודתם. אקט שכזה יהא במקרי קיצון וכאשר ישנן אינדיקציות למחסור בעובדים באותו המפעל.

קידום עסקים

העסקים ברשות הינם אחד מהמנועים המשמעותיים לצמיחה כלכלית של הרשות ולהגדלת שיעור התעסוקה בקרב התושבים. בימים אלו חשוב כי הרשות המקומית תעמוד ותסייע גם לעסקים המקומיים בזמן המשבר הנוכחי המשפיע עליהם באופן משמעותי.

בסיס הנתונים על כלל העסקים והקשר הישיר עימם מנוהל באמצעות יחידת קידום / רישוי העסקים הרשותית. בעזרת יכולות אלו ניתן לסייע לעסקים המקומיים בימים אלו, גם בנושאים רגולטוריים וגם בעידוד תושבי הרשות לרכוש מעסקים מקומיים. להלן מספר פעולות שנעשו על ידי מספר של רשויות לחזק את העסקים המקומיים.

1. הקלות רגולטוריות בהתאם לצו המעודכן ולהנחיות אגף בכיר לרישוי עסקים ונותני האישור
2. מיפוי העסקים המקיימים משלוחים בשטח הרשות והעלאת המידע לפלטפורמה מקוונת לטובת התושבים והעסקים.
3. סיוע לעסקים באמצעות הסברה והעברת מידע על מנת לעמוד בתקנות הנוכחיות לטובת שמירה על שלום הציבור.
4. שמירה על קשר רציף עם העסקים לטובת עדכון ההנחיות המתפרסמות מעת לעת ופתיחת קו ייעודי לבעלי עסק ברשות לטובת מיפוי הצרכים הנוכחיים.

מקרים ותגובות לימי הקורונה

בימים אלו יש מקום לעשות שימוש רחב בכל הוראות חוק רישוי עסקים והתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות) כדי להקל על עסקים. גישה אוהדת, סבלנות רבה והתייחסות אנושית ומתחשבת בקשיים הכלכליים והמנהליים של העסקים עשויה לסייע לעסקים לשרוד.

להלן מספק דוגמאות והמלצות לפעולה

הוגשה בקשה לרישיון עסק אך עקב המצב במשק ובמשרדי הממשלה לא נענתה פנייה בזמן גם בחלוף 30 יום.

• יש לעשות שימוש בתקנה 7(ג) ל"תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות)" ולתת לעסק היתר זמני עד להשלמת תהליך הרישוי או עד להתנגדות אחד מגורמי הרישוי הקבועים בצו רישוי עסקים.

נערכה ביקורת של נותן אישור בעסק, נתנו הערות שנמסרו לעסק. ובעל העסק דיווח כי תוקנו הליקויים אך גורם הרישוי לא מגיב ולא מאשר את מתן הרישיון עקב עומס ומחסור בכוח אדם.

• יש לתת היתר זמני לאחר שחלפו 30 יום מהרגע שבו הודיע בעל העסק כי תוקנו הליקויים ולא נערכה ביקורת חוזרת בעסק, משום שהחוק קובע כי בחלוף 30 יום ממועד הדיווח יראו את בעל העסק כמי שתיקן את הליקויים בכפוף להצהרה על תיקון הליקויים (חוק רישוי עסקים סעיף 8(ג)3).

בתהליך חידוש רישיון שהחל בזמן לפני תום השנה אך נותני האישור לא נתנו תשובה עד לתום 30 יום ממועד תום תוקף הרישיון. נותן האישור לא הספיק לטפל בתיק מה ניתן לעשות?

• יש לתת לעסק היתר זמני לתקופה שלא תעלה על שנה כדי שבמהלכה ישלים העסק ונותני האישור את אישורם, לפי "תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות)" פרק ח' חידוש רישיון תקנה 28.

משרד הפנים
אגף בכיר לרישוי עסקים

משרד הפנים | אגף בכיר תכנון ופיתוח
מינהל הפיתוח | ההון האנושי ברשומ"ק

לסיום...

כתבנו מדריך זה עבור מנהלי/ות רישוי עסקים ברשויות המקומיות ואנו נעדכן אותו בהתאם להתפתחויות.

גם בתקופה לא פשוטה זו, על הרשויות המקומיות להמשיך לפעול לשמירת מטרות חוק רישוי עסקים, למען השמירה על הציבור.

אגף בכיר רישוי עסקים פתח דף ייעודי באתר משרד הפנים, בו מרוכזים עדכונים והנחיות של משרדי הממשלה השונים בתחום רישוי עסקים. אתם/ן מוזמנים להיכנס [לאתר](#), שמתעדכן עם כל שינוי בהנחיות.

ומוזמנים לפנות אלינו בכל שאלה!

אפרת פרידמן, מנהלת אגף הדרכה, הטמעה ובקרה רישוי עסקים, משרד הפנים – efratfr@moin.gov.il
אבי לנגבהיים, מנהל מפעם גליל מערבי - avi@misgav.org.il